

10. Господарський процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 6, ст. 56.
11. Ухвала Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Чагіна Дмитра Івановича щодо офіційного тлумачення положень статей 8, 124 Конституції України № 66-у від 12.12.2013. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=231376>

Теслюк І. В.
викладач кафедри психології
та соціальної роботи ТНЕУ

ОСОБИСТІСНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАВОВИКА ЗА ВЛАСНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

На сучасному етапі формування європейської держави виникає нагальна потреба суттєвого поліпшення рівня правової системи підвищення якості судочинства, прокурорського нагляду, виконання судових рішень, зміцнення і повернення довіри до правової влади в Україні. У зв'язку із зазначеним пріоритетної вагомості набуває завдання їх кадрового забезпечення. Для його успішного вирішення потрібно зосередити увагу на професійній підготовці покоління фахових правників із високим рівнем особистісної, громадської відповідальності, і розумінням важливості професійної кваліфікації та суспільного статусу правників і юристів, із сформованими в них особистісними характеристиками гуманного спрямування і широкого світоглядного змістовлення [1; 4].

Основою специфіки моралі правозахисників є особливості їхньої професійної діяльності. Оскільки вони здебільшого належать до представників влади, посадових осіб, які здійснюють відповідні повноваження щодо захисту інтересів держави, суспільства і громадян від різних посягань, то це вимагає від них великої особистісної відповідальності, причому як перед клієнтом, так і перед державою. Також специфікою діяльності юристів є і те, що всі їхні дії детально врегульовано законом. І якщо закони не суперечать уселюдським нормам моралі, то діяльність правника переважно залежить від його професійних знань, умінь, норм, цінностей і навичок та особистого бажання діяти відповідно до чинних законів.

Представники закону реалізують свої повноваження у сфері соціальних і особистих відносин. Беручи участь у розв'язанні найрізноманітніших конфліктів, саме вони несуть суспільну й особистісну відповідальність за свої дії та рішення і навіть, як не парадоксально, за власні поведінку і вчинки поза сферою професійної діяльності [3].

Відповідальність є значущим показником особистісної і професійної зрілості особистості правника. Саме під час ділового повсякдення в них виявляється вміння демонструвати відповідальну поведінку. Пам'ятаючи про те, що особистісна відповідальність належить до тих феноменів, який удосконалює, змінюється із формуванням обов'язку, свободі, прав, наданих

кожному громадянину державою. Зрозуміло, що важливе значення має як сім'я, оточення, так і суспільні процеси, які реально відбуваються. Людина стає відповідальною, як зазначає М.В. Савчин, у реальних життєвих ситуаціях та обставинах, які несуть у собі моральний конфлікт – сутичку різних смислових рівнів. Тому відповідальність – одна з найбільш загальних властивостей особистості, котра визначається досконалістю і цілісністю функціонування її структурних компонентів. Її підвищити, звісно, можна лише шляхом їх цілеспрямованого розвитку і тривалого виховання.

Одним із найважливіших структурних елементів професійної соціалізації правника є формування почуття відповідальності. Усвідомлення внутрішньої потреби відповідальності за власні вчинки перед державою та соціумом має запобіжне значення, застерігає від застосування необдуманого примусової сили держави. Почуття відповідальності – засадничі стимулятори правомірної поведінки, які активізують професійну свідомість правника, скеровують його на свідоме розв'язання суспільних суперечностей, що виникають у його практичній діяльності. Особливо високий рівень особистісної відповідальності актуалізується в нього при вирішенні професійних питань життя, здоров'я, свободи та гідності, де моральні якості набувають вирішального значення, де професійна кар'єра і життєвий шлях величезною мірою залежить від рівня особистісної відповідальності за діяння або бездіяння навколишніх.

Отже, для професійної діяльності правника вимоги до формування моральних якостей мають посісти особливий місце в особистісному професійному зростанні. І це зрозуміло чому: істинні законність і правопорядок у суспільстві встановлюються там, де юридична система спираються на принципи гуманізму, справедливості, чесності та особистісної відповідальності. Кожний представник закону повинен усвідомити, що чим швидше піде у минуле широко поширений на суспільному рівні, перекинутий погляд, що корисний і хороший той правник, який уміє грамотно обходити закон, а не той, хто допомагає правильно його дотримуватись і тлумачити, тим краще буде і для окремої особистості, і для суспільства в цілому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гуменюк (Фурман) О. Психологічний аналіз громадської відповідальності особистості / Оксана Гуменюк (Фурман) // Психологія і суспільство. – 2007. – №4 (30). – С. 81–92.
2. Савчин М.В. Психологія відповідальної поведінки: [монографія] / Мирослав Васильович Савчин. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2008. – 280 с.
3. Теслюк І.В. Особистісна відповідальність як предмет психологічного дослідження / Ірина Теслюк // Наукові записки національного університету «Острозька академія». – 2015. – Випуск 1. – С. 205–222.
4. Фурман О. Громадянська відповідальність особистості як предмет психологічного дослідження / Оксана Фурман // Психологія і суспільство. – 2015. №1. – С. 65–91.